

11 ILGTSPĒJĪGAS
PILSĒTAS UN
KOPIENAS

Cunami seku novēršana

GLEN
JĀNIS ĶIRPĪTIS

PAMATSKOLU UN VIDUSSKOLU
SKOLOTĀJI, VIETĒJIE VIEDOKĻU LĪDERI

Jānis Ķirpītis un Šrilankas Parlamenta deputāts Mr. Sajith Premadasa (ar mikrofonu rokā) atklāj par Latvijas iedzīvotāju ziedojumiem uzceltu sākumskolas ēku (fonā) Hambantotas provincē Šrilankā 2006. gadā.

2004. gada nogalē cunami Šrilankai atņēma gandrīz 40 tūkstošu cilvēku dzīvību. Atgūšanos no cunami apgrūtināja etniskais konflikts un ar to saistītā karadarbība salas ziemeļu un austrumu daļā.

GLEN komandas sākotnējais mērķis bija atbalstīt Šrilankas vietējo nevalstisko organizāciju, kas bija sākušas īstenot humānās palīdzības projektus. Liela to daļa bija veltīta tam, lai galvenokārt piekrastē sagrauto ēku vietā celtu jaunus mājokļus.

Mūsu komanda novērojot secināja, ka jaunuzceltie mājokļi, ko daudzi dēvēja par pagaidu, stāvēja tukši. Izrādījās, ka cilvēki nebija pārvarējuši savas bailes no atkārtota cunami, tādēļ piekrastes tuvumā dzīvot negribēja. Cunami pārcietušo piekrastes iedzīvotāju bailes un mānīcība izraisīja viltus trauksmes, arī maldīgus cunami paredzējumus vietējos laikrakstos.

Secinājām, ka iedzīvotāji īsti neizprot cunami cēloņus, tādēļ sākām kampaņu, lai kļiedētu bailes un nepatieso informāciju par atkārtotas traģēdijas tuvošanos. Izstrādājām arī nodarbību par cunami cēloņiem. Sākam braukt uz Šrilankas austrumu piekrastes skolām, kur vadījām nodarbības skolotājiem un skolēniem, skaidrojām cunami izcelšanos.

Vēlāk – 2006. gadā – man uzticēja Latvijas iedzīvotāju ziedotos līdzekļus cunami seku novēršanai Šrilankā. Par tiem organizēju divu sākumskolu celtniecību Dienvidaustrumu provincē. Sākumskolu ēkas tur arvien ir, skolas darbojas, un par to pats atkārtoti pārliecinājos 2015. gadā, kad turp devos kā TV producers, lai radītu filmu Latvijas Televīzijai.

Personīgais ieguvums bija tam laikam pilnīgi unikāla pieredze par procesiem un notiekošo pilsoņu kara un cunami izpostītā valstī citā pasaules malā. Milzīga pieredze bija vērot, kā notika viena no lielākajām starptautiskajām humānās palīdzības operācijām, kā arī tam sekojoši ilgtermiņa attīstības sadarbības projekti.

Jānis vada nodarbību skolotājiem par cunami cēloņiem, 2005. gadā.

Cunami postījumi Šrilankas piekrastē Thirukkovil ciematā 2005. gadā.

Par starptautiskās palīdzības līdzekļiem Cunami postījuma zonās tika uzcelti "pagaidu mājokļi", tomēr daudzi baidījās nakšņot tuvu okeāna piekrastei. Attēlā Vavandi ģimene vakarā dodas prom no sava mājokļa, lai pārnakšnotu pie radiem, kuri dzīvo tālāk no okeāna krasta.

“ Jāņa komandas projekts ļāva mums izprast cunami cēloņus, pārvarot mānītību. Līdz GLEN nodarbībām mānītība ņēma virsroku pār mūsu zināšanām un racionalitāti. Pat vairāk nekā 10 gadus pēc cunami vairāki skolotāji arvien atceras šīs nodarbības, it īpaši brīžos, kad mediju ziņās izplatās baumas par jaunu iespējamo cunami. Toreiz nodarbībās sapratām, ka cunami un zemestrīces, kas ir cunami cēlonis, ir parādība, ko nav iespējams paredzēt.

— Skolotāja un projekta tulks
Ms. KAMALA THEVY

Papildu informācija:

- <https://ej.uz/onuq>
- <https://ej.uz/k1we>

@LAPAS_LV

www.lapas.lv

Ārlietu ministrija

LAPAS

LATVIJAS PLATFORMA
ATTĪSTĪBAS SADARBĪBAI